

VERTROUWD EN VERNIEUWEND

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2022 - 2026

CDA DEVENTER

DEVENTER

COLOFON

VERTROUWD EN VERNIEUWEND

Copyright © 2022

Auteur: CDA Deventer

Vormgeving en layout: CDA Deventer

Redacteur: CDA Deventer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD: VERTROUWD EN VERNIEUWEND

5. HET CDA EN DE VIER PIJLERS

7. SAMEN LEVEN

- 8. Vrijwilligers
- 9. Onderwijs
- 10. Cultuur en erfgoed
- 11. Sport

13. LEEFBAAR WONEN

- 14. Wonen
- 15. Mobiliteit
- 16. Veiligheid
- 18. Bruisende binnenstad
- 19. Vitale wijken en dorpen
- 19. Stimuleren organiseren evenementen

21. ZORG VOOR ELKAAR

- 21. Bestaanszekerheid
- 22. Jeugd
- 23. Ouderen

25. DUURZAME ECONOMIE

- 25. Economie en ondernemerschap
- 26. Klimaatadaptatie en energietransitie
- 28. Agrarische sector en vitaal platteland

30. EEN DIENSTBARE EN BESCHERMENDE OVERHEID

- 30. Kwaliteit dienstverlening en ambtenarenapparaat
- 30. Participatie
- 31. Bescherming
- 31. Gezonde gemeentefinanciën

DEVENTER

VERTROUWDE INHOUD EN EEN VERNIEUWEND TEAM MET EEN NIEUWE POLITIEKE STIJL

DAT IS WAT CDA DEVENTER JOU BIEDT!

We zijn vertrouwd op inhoud. Het CDA komt sinds 1980 op voor de zwakkeren en mensen die de samenleving dragen. Voor mensen die werken voor hun brood en oog hebben voor de mensen in hun omgeving. Het CDA is geworteld in hechte gemeenschappen in de wijk, in de dorpen en op het platteland: wij koesteren de mensen die meedoen in het verenigingsleven en de boeren die voor ons voedsel zorgen. Ook is het CDA nog altijd verbindend: hoe hard er aan de flanken ook geschreeuwd wordt, wij geloven dat de beste oplossingen in het midden liggen.

We zijn vernieuwend qua team en qua politieke stijl. Het nieuwe CDA Deventer team is vernieuwend omdat wij met een fris team vol ambitie jouw volksvertegenwoordigers willen zijn. We hebben geen heilige huisjes en we schuiven niet vooruit wat nu opgelost kan worden. De grote uitdagingen van vandaag – op de woningmarkt, op gebied van energie en op het platteland – zien we onder ogen en pakken we aan. En dat aanpakken doen we niet over de hoofden van mensen heen, maar sámen met inwoners.

Ik mag mijzelf de trotse aanvoerder noemen van een mooie **lijst met mensen uit alle gelederen**: van de stad, de verschillende dorpen en het platteland en van twintigers tot zestigers.

Ik ben 35 jaar en wil een frisse wind in de gemeenteraad brengen. Dat doe ik door in contact te staan met de mensen waarvoor we beleid maken. Het dalende vertrouwen vind ik zorgelijk. Men heeft een slecht beeld van politici: dat zij het politieke spel belangrijker vinden dan resultaat boeken en dat zij inwoners niet serieus nemen. Het tegendeel wil ik bewijzen door maatschappelijke meerwaarde voorop te stellen en inwoners echt een stem te geven.

Al sinds mijn 22e ben ik ervan overtuigd dat het CDA dé volkspartij is die verder kijkt dan one-issue-partijen en die links en rechts verbindt. In deze tijden van polarisatie hebben we dat meer dan ooit nodig.

Teuni Scholthof

lijsttrekker

HET CDA EN DE VIER PIJLERS

Het CDA is een brede volkspartij die gelooft in een samenleving waarbij mensen oog voor elkaar hebben en bijdragen aan elkaars welzijn. Onze politieke overtuiging is gebaseerd op vier belangrijke pijlers.

GESPREDDE VERANTWOORDELIJKHEID

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. De overheid geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. En de burger geeft de overheid het vertrouwen om te doen wat zij moet doen. Vertrouwen is dus belangrijk. Niet alles hoeft volgens regels en wetten te gebeuren. Mensen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden. De gemeente stelt zich dienstbaar op.

SOLIDARITEIT

Het CDA zet in op de betrokkenheid van burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken. Betrokkenheid tussen generaties en tussen arm en rijk. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. We koesteren iedereen die meedoet. De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. Het individu mag daarbij niet uit het oog worden verloren. Het CDA vindt onderlinge verbondenheid en solidariteit tussen mensen belangrijk.

PUBLIEKE GERECHTIGHEID

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn.

RENTMEESTERSCHAP

Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. We hebben de natuur en de cultuur geërfd van onze (voor) ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd hier op aarde, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn met het oog op de toekomst niet voldoende. Om een betere samenleving achter te laten is visie, creativiteit en innovatie nodig.

**SAMEN
LEVEN**

CDA

SAMEN LEVEN

Deventer is een gemeente waar iedereen zich veilig voelt om zichzelf te zijn. Geen enkel mens is gelijk, maar we zijn wel allemaal gelijkwaardig. Samen leven betekent dat we er met elkaar voor zorgen dat iedereen mee kan doen, ongeacht afkomst, leeftijd, geaardheid, inkomen of mogelijke beperkingen.

Samen leven betekent ook dat we naar elkaar omzien; het aloude begrip noaberschap is daarvoor nog altijd en wellicht meer dan ooit een goede basis. Een samenleving die een hecht netwerk vormt, met de inzet van familie, burens, vrienden en kennissen, vrijwilligers, mantelzorgers en professionals. Waarin mensen die het nodig hebben worden ondersteund op een wijze die bij hen past. Leidend hierbij is niet waar iemand recht op heeft, maar wat iemand nodig heeft.

Samen leven begint thuis. Het maakt geen verschil of je alleen woont, met zijn tweeën of met meer; in een traditioneel gezin, een samengevoegd gezin, als alleenstaande ouder of in een regenbooggezin. Daar waar mensen onvoorwaardelijk voor elkaar zorgen en elkaar steunen, ben je geborgen en beschermd.

- CDA Deventer vindt het belangrijk dat Deventer een regenboogstad is waarbij er aandacht is voor het verbeteren van de veiligheid, sociale acceptatie en weerbaarheid van lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders (LHBT-ers) en verder iedereen die zich niet thuis voelt in een van deze hokjes.
- Wij willen dat iedereen mee kan doen. We helpen die mensen voor wie meedoen niet altijd vanzelfsprekend is. Dit geldt bijvoorbeeld voor statushouders, mindervaliden of mensen met psychische problemen, die vaak tussen wal en schip vallen.
- Eenzaamheid is een groot probleem in onze samenleving, niet alleen bij ouderen. Wij stimuleren meer projecten en initiatieven die deze eenzaamheid bestrijden. Vroeg signaleren, laagdrempelige hulp en voldoende plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zijn belangrijke voorwaarden. Maar de overheid kan dat niet alleen oplossen. Het vraagt iets van ons allemaal. Alleen samen kunnen we eenzaamheid doorbreken en mensen het gevoel geven dat ze ertoe te doen.

VRIJWILLIGERS

Sportverenigingen, scholen, kerkelijke, culturele en maatschappelijke organisaties kunnen niet zonder vrijwilligers. Mensen die zich inzetten voor een ander zijn onmisbaar voor de samenleving. Wie vrijwilligerswerk doet komt in contact met andere mensen. Het zorgt voor verbinding met mensen die je anders misschien wel nooit had ontmoet. Daardoor ontstaan sociale netwerken die van belang zijn voor een sterke samenleving. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente dit ondersteunt en waardeert.

- De Dag van de Vrijwilliger zetten we de komende jaren voort en gaan we nog belangrijker maken.
- Soms doet vrijwilligerswerk niet onder voor het werk van de professional. Bijvoorbeeld bij vrijwilligers die zorgen voor iemand in de laatste fase van het leven. Of vrijwilligers die een maatje zijn van mensen met een psychiatrische aandoening. Deze speciale vrijwilligers kunnen niet zonder scholing en training. CDA Deventer wil dat de gemeente hierin investeert.
- CDA Deventer vindt het belangrijk dat je al jong ervaart wat het betekent om vrijwillig iets te doen voor de samenleving. Daarom stimuleren we jongeren om vrijwilligerswerk te doen, bijvoorbeeld via school. Het initiatief van snuffelstages verdient blijvend onze steun.
- Waar mogelijk gaan we op zoek naar slimme oplossingen om buurthuizen en (sport)verenigingen een multifunctionele en maatschappelijk relevante invulling te geven. Wij willen vooral investeren in mensen, niet in stenen.
- Wij helpen verenigingen waar nodig om vitaal te blijven en hun (sportieve) functie binnen de wijk of dorp goed te kunnen uitvoeren.

ONDERWIJS

De gemeente stimuleert diversiteit in onderwijsaanbod, zorgt voor goede onderwijshuisvesting en draagt bij aan veiligheid op en rond de scholen. Een school moet een plek zijn waar je je thuis voelt.

In een wereld die razendsnel verandert en steeds meer draait om kennis en informatie leren we elke dag bij. Kennis, vakmanschap en (digitale) vaardigheden zijn de basis om mee te kunnen doen in de samenleving en je eigen talenten volop te benutten. Een leven lang ontwikkelen zien we als een oplossing voor de personeelstekorten en om werkenden en werkzoekenden weerbaar te houden op een snel veranderende arbeidsmarkt.

- Mede door de inzet van CDA Deventer bouwen we komende jaren nieuwe schoolgebouwen voor VMBO school De Marke en de school voor speciaal voortgezet onderwijs in Deventer. We stimuleren daarnaast een verdere goede samenwerking van VO en VSO door gebruik te maken van elkaars ruimte en expertise.
- We vinden het belangrijk om meer verschillende clusters speciaal basisonderwijs naar Deventer te halen, zodat ook deze leerlingen onderwijs dichtbij huis kunnen vinden.
- Geen kinderen met een achterstand naar de basisschool door een goede vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) en ruimhartige kind regelingen.
- CDA Deventer zet zich in voor behoud van kleine scholen in dorpen en kernen. Zo ook in Lettele, waar we de komende jaren willen investeren in een nieuwe basisschool. Wij vinden het daarbij belangrijk dat de inwoners van Lettele aan zet zijn wat betreft de nieuwe locatie van deze school.
- School moet een veilige plek voor kinderen/jongeren zijn. Dus gevaarlijke verkeerssituaties oplossen, geen coffeeshops in de directe omgeving en ook binnen school een veilig klimaat door altijd een coach/begeleider/jongerenwerker beschikbaar te hebben.
- Kunst en cultuur is iets dat we alle kinderen mee willen geven. Het zorgt ervoor dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en hun talenten kunnen ontdekken. Op school bereiken we alle kinderen. Daarom willen we de goede cultuureducatie in het onderwijs behouden.
- Meer kennis over natuur, milieu en landschap vergroot de betrokkenheid en maakt je bewust van de omgeving. CDA Deventer vindt het belangrijk om initiatieven vanuit boerderijen, die een bijdrage leveren aan natuur- en milieueducatie, te stimuleren.
- De maatschappij verandert door technologie en digitalisering van een industriële naar een kennis- en netwerksamenleving. Jongeren hebben 21e eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ict-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid. CDA Deventer wil de ontwikkeling van jongeren stimuleren door met een nauwe samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven hier vorm aan te geven.
- Om als stad een blijvend sterke economie te behouden, steunt het CDA Deventer de verdere ontwikkeling van een integrale Human Capital Agenda binnen het Deventer Economisch Programma, waarbij gemeente, onderwijs en bedrijfsleven samenwerken aan het leven lang ontwikkelen van de beroepsbevolking van Deventer.

CULTUUR EN ERFGOED

Deventer kent een rijke culturele sector en een imposant cultureel erfgoed. Met grote en kleine culturele voorzieningen, vele amateurverenigingen, het historische stadscentrum, onze culturele gebruiken, mooie evenementen en kenmerkende feesten. De culturele en creatieve sector is onmisbaar. Een sector die het leven kleur geeft en mooier maakt, mensen verbindt en verrast, en die aan veel mensen werkgelegenheid biedt. Dit moeten we behouden en versterken. Investeren in cultuur en erfgoed is investeren in een sterke samenleving.

- Het historisch stadscentrum is uniek. Dit kan nog meer een visitekaartje worden dan het nu al is. We bepleiten de instelling van een gevefonds om diverse (winkel)panden in de binnenstad op te knappen in lijn met het recent vastgestelde Beeldkwaliteitsplan.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de binnenstad moet zo veel mogelijk rekening worden gehouden met het stadsaanzicht (skyline) van Deventer.
- CDA Deventer spant zich in dat de Bolwerksmolen behouden blijft en om Korenmolen de Leeuw in Oude Molen-Lettele open te houden.
- Wij vinden het belangrijk dat bij het vaststellen van een nieuwe kerkenvisie ook het maatschappelijk belang van deze vaak monumentale gebouwen in de wijk of het dorp daarin wordt opgenomen. Speciale aandacht de komende vier jaar voor de kerkgebouwen in Lettele en Schalkhaar.
- We investeren op een zorgvuldige wijze in een goede locatie voor het Burgerweeshuis. Dit podium is een begrip in Deventer en omstreken en is voor veel jongeren uit de gemeente een waardevol instituut voor hun beleving van de popmuziek. Dit kan ook een plek zijn voor andere initiatieven voor en door jongeren zoals culturele, gaming en vormen van ontwikkeling.
- Amateurkunst moet in Deventer voldoende aandacht en ruimte krijgen, zeker ook vanwege het sociaal maatschappelijke belang.
- Wij willen Deventer als evenementenstad op de kaart houden. Hierbij meer aandacht voor de historische waarde van de stad.
- CDA Deventer blijft oog houden voor cultuur-historische tradities zoals carbid schieten en paasvuren.
- CDA Deventer hecht aan lokale media, want een goede lokale pers draagt bij aan het goed functioneren van de lokale democratie.

SPORT

Sport brengt mensen letterlijk in beweging, draagt bij aan gezondheid, zorgt voor ontspanning, ontmoeting en heeft daarmee een grote maatschappelijke waarde. Voor het CDA is niet slechts het leveren van de beste prestatie het belangrijkste, maar ook plezier in het spel, de juiste mentaliteit en iets doen voor anderen. Op deze manier leren mensen belangrijke vaardigheden als samenwerken, doorzettingsvermogen en omgaan met tegenslag. Sport draagt daarmee bij aan een belangrijke basis voor onze samenleving. Dat vraagt om een divers en betaalbaar aanbod, waarbij sporten voor iedereen toegankelijk is, ook voor mensen met een beperking. Behalve bij verenigingen en commerciële aanbieders zoals sportscholen, vraagt het CDA ook extra aandacht voor het sporten in de openbare ruimte.

- De coronacrisis heeft veel impact gehad op sportverenigingen. We blijven ons inzetten dat er geen (in de kern gezonde) verenigingen omvallen door de coronacrisis.
- Vrijwilligers zijn de motor van veel verenigingen. Helaas zien we binnen veel verenigingen het aantal leden en daarmee ook het aantal vrijwilligers afnemen. Dat vraagt om actie. Via de Vrijwilligerscentrale willen we extra aandacht besteden om juist voor sportverenigingen meer vrijwilligers te organiseren.
- De goede inzet van Sportbedrijf Deventer om verenigingen te ondersteunen via kennisuitwisseling en stimuleren van samenwerking verdient ook de komende jaren volop support.
- Wij willen deze samenwerking ook met andere maatschappelijke organisaties stimuleren en bijvoorbeeld inzetten op multifunctioneel gebruik van accommodaties. Om dit voor elkaar te krijgen investeren we in sportparkmanagers die verenigingen hierin kunnen ondersteunen. Op deze manier wordt een accommodatie meer exploitabel en dat is goed voor de clubkas van de vereniging.
- Steeds meer inwoners doen aan sport buiten verenigingsverband. Ook dat ondersteunen we met een buitenruimte die hiertoe uitnodigt, bijvoorbeeld met het uitzetten van hardlooproutes, goede wandelpaden en sportvoorzieningen in de parken.
- Go Ahead Eagles is een belangrijke ambassadeur voor Deventer en maakt veel inwoners trots. CDA Deventer steunt initiatieven die kunnen bijdragen om een stevigere exploitatie voor de toekomst mogelijk te maken.
- Sportverenigingen hebben een belangrijke maatschappelijke functie o.a. doordat ze kinderen laten sporten. Deze rol van sportverenigingen moet de komende jaren steviger worden gewaardeerd, zeker wanneer ook de verbinding wordt gezocht met de onderwijs- en zorgsector. Hiervoor dienen structureel financiële middelen te worden gezocht, waar het nu vaak niet meer dan om incidentele gelden gaat.

LEEFBAAR WONEN

CDA

LEEFBAAR WONEN

Leefbaar wonen vraagt in de eerste plaats om geschikte en betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen afhankelijk van hun levensfase. Daar ligt het grootste probleem in onze gemeente. Er wordt hard gewerkt aan het bouwen van nieuwe woningen, maar dat gaat volgens CDA Deventer veel te langzaam en loopt niet in de pas met de specifieke behoefte en de autonome groei van de gemeente. Om leefbaar wonen te stimuleren bepleiten we een evenwichtig groei in zowel de stad als de dorpen. Groei is daarbij geen doelstelling op zichzelf maar een middel om voorzieningenniveau in binnenstad, wijken en dorpen op peil te houden. Naast voldoende en betaalbare woningen heeft een stad of dorpskern meer nodig. Een fijne plaats om te wonen stelt eisen aan de leefbaarheid, voorzieningen, mobiliteit en veiligheid. We gaan werken aan meer groen in de bebouwde omgeving

- We willen de mooie skyline van Deventer beschermen en ook zorgvuldig omgaan met de fraaie dorpsaanzichten in het buitengebied.
- CDA Deventer wil de komende vier jaar geld vrijmaken om extra te kunnen investeren in vergroening van de openbare ruimte en onkruidbestrijding. CDA is daarbij voorstander van ecologisch groenbeheer met oog voor biodiversiteit. Ruimte voor burgerinitiatieven om zelf een bijdrage te leveren en stukjes openbaar groen te adopteren gaan we ruimer faciliteren.
- CDA Deventer is voor het 100.000 plus bomenplan en wil dus minder rigoureuus (gezonde) bomen kappen en streven naar het aanplanten van 100.000 bomen op termijn. Onderdeel van dit plan is dat we inwoners stimuleren om bomen te planten op eigen grond of in de openbare ruimte.
- Het illegaal dumpen van afval is een grote ergernis bij inwoners van de gemeente. Om dit terug te dringen pleit CDA voor een verdere verruiming van de 100 kilo die jaarlijks per gezin gratis gestort mag worden. Een eerste stap is door CDA afgelopen raadsperiode al gezet door dit jaarlijkse quotum drie jaar lang op te kunnen sparen.

WONEN

Er is in onze gemeente een groot tekort aan met name betaalbare woningen. De visie van CDA Deventer is dat wonen, een primaire levensbehoefte, te veel is onderworpen aan de vrije markt en winstbejag. Hierdoor komt de samenleving in gevaar. Tegelijkertijd blijven de wachtlijsten voor een sociale huurwoning onverminderd lang. Door een gebrek aan doorstroming vallen starters en jonge gezinnen tussen wal en schip. Ook alleenstaanden met één inkomen kunnen vaak geen betaalbare woning kopen of huren. Een grote groep mensen met een middeninkomen wordt bovendien dubbel geraakt omdat ze te veel verdient voor een sociale huurwoning, maar niet voldoende om een hypotheek te kunnen afsluiten voor een koophuis. Hierdoor zijn zij aangewezen op huurwoningen in de vrije sector met hoge huren.

- Bouwen, bouwen, bouwen is voor CDA Deventer de belangrijkste oplossing voor het woningtekort, maar wel naar de behoefte van elk dorp of wijk en de wensen van diverse doelgroepen, met starterswoningen voor jongeren onder de 250.000 euro als eerste prioriteit, waarbij we denken aan studio's voor alleenstaanden en goedkope driekamerwoningen voor jonge gezinnen. Daarnaast levensloopbestendige woningen voor senioren om de doorstroom te bevorderen. We vinden het belangrijk dat de gemeente projectontwikkelaars stimuleert (eventueel door afspraken en toezicht) om zich te concentreren op deze betaalbare woningen.
- CDA Deventer vindt het belangrijk dat woningen in Deventer betaalbaar blijven en niet in handen vallen van exploitanten die vooral winstbejag nastreven. We bepleiten dan ook een vergaande zelfbewoningsplicht, niet alleen voor nieuwbouw maar ook voor bestaande panden. We vinden het belangrijk daarbij voorrang te geven aan woningzoekers met regionale of maatschappelijke binding.
- Gezien de grote uitdagingen op de woningmarkt moet de visie op grondbeleid versneld worden vormgegeven, waarbij snelheid en zorgvuldigheid meer in evenwicht moeten komen.
- De krapte op de woningmarkt vraagt versnelling door bijvoorbeeld de procedures rondom bouwvergunningen te vereenvoudigen en te bekorten. Hierbij willen we ook volop medewerking verlenen aan het versneld omvormen van bedrijfs- en kantoorpanden naar woningen.
- Particuliere initiatieven voor zelfbouw juichen we toe. Zoals bijvoorbeeld CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) constructies, maar ook jongeren initiatieven zoals in Loo.
- CDA Deventer stimuleert binnenstedelijke woonontwikkelingen, zoals in het stationsgebied, het Roto Smeets terrein en het Haveneiland. Daarbij schuwen we bescheiden hoogbouw niet.
- Initiatieven voor bouw in het kader van rood-voor-rood-regelingen moeten hun bouwrecht ook op plekken kunnen realiseren op andere plekken dan binnen hun eigen kavel. Bij voorkeur aansluiten op bestaande bouw.

MOBILITEIT

Deventer kan zich gelukkig prijzen met goede bereikbaarheid van trein- en wegverkeer. De toename van verkeer zorgt er echter voor dat er de komende jaren veel te doen is op het gebied van mobiliteit binnen de gemeentegrenzen. Een goede infrastructuur is van belang voor onze gemeente, zodat iedereen veilig naar school, werk of de winkel kan. Dat vraagt niet alleen om een veilige en duurzame infrastructuur waarbij we rekening houden met de leefbaarheid. Ook doorstroom en parkeren zien wij als belangrijke pijlers van het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid.

- Uitbreiding en verbetering van veilige fietsroutes van het buitengebied naar de dorpen en naar de stad. Daarbij speciale aandacht voor gevaarlijke of onhandige plekken zoals het kruispunt bij de N348 en de Oerdijk, de opgang Wilhelminabrug vanuit Steenenkamer/ De Worp en de situatie tussen de Schipbeek en industrieterrein Kloosterlanden.
- Bathmen zal de komende jaren groeien en verdient een betere ontsluiting met het openbaar vervoer. We zetten in op een NS station in Bathmen.
- De doorstroom van het verkeer op de wegen naar en rondom de binnenstad bevorderen. Gekoppeld aan de wens om de Welle autoluw te maken wil CDA Deventer versneld een onderzoek naar de mogelijkheden hiervoor.
- Het tekort aan parkeerplaatsen in en rondom de binnenstad aanpakken, door een extra grote parkeervoorziening op loopafstand van het centrum, bij voorkeur gekoppeld aan de ontwikkelingen rondom het stationsgebied.

VEILIGHEID

Veiligheid is een absolute voorwaarde voor prettig leefbaar wonen. CDA Deventer wil de veiligheidsproblemen in de gemeente samen met gemeentelijke partners (politie, brandweer, maatschappelijke organisaties, bedrijven, burgers) aanpakken door meer aandacht voor preventie, toezicht en handhaving. Voor het terugdringen van (jeugd)overlast, huiselijk geweld en criminaliteit is samenwerking tussen zorg, onderwijs en veiligheid essentieel. Speciale aandacht verdient de waardering en bescherming van personeel van politie, ambulances en brandweer in de uitoefening van hun taken. Voor een echte veilige samenleving is meer nodig dan alleen handhaving. Ook preventie, eigen verantwoordelijkheid en goed burgerschap spelen een belangrijke rol.

- Wij willen meer tijd in de wijk voor de wijkagent. Vele politiemensen zetten zich elke dag in voor de veiligheid in onze gemeente. Vaak is de wijkagent, als een eerste aanspreekpunt in wijk of dorp, een bekend gezicht. Helaas worden wijkagenten tegenwoordig steeds meer ingezet voor andere politietaken. Naast surveillance, handhaving en hulpverlening, pleit CDA Deventer voor versterking van de maatschappelijke functie van de wijkagent als aanspreekpunt, netwerker en vertrouwenspersoon. Zo ontstaat er een integrale aanpak tussen de wijkagent, bewoners en maatschappelijke organisaties zoals scholen, wijkorganisaties, dorpsplatformen en welzijnswerkers. Door al die contacten weet de wijkagent wat er speelt in de buurt en kan hij in een vroeg stadium problemen oplossen en liever nog, voorkomen.
- Voorkomen is beter dan genezen. Speciale aandacht voor projecten om jongeren op het rechte pad te houden. In deze projecten werken politie, onderwijs, jongeren-/ welzijnswerkers e.a. nauw samen om jongeren die problemen veroorzaken in beeld te houden en te voorkomen dat ze het verkeerde pad opgaan.
- Cameratoezicht kan een goed middel zijn voor de handhaving van de openbare orde, verkeersveiligheid, preventie en opsporing van criminaliteit. CDA Deventer verbindt hieraan de voorwaarde dat de inzet proportioneel is en met nadrukkelijk oog voor de privacy van inwoners.
- Ondernijende criminaliteit is een steeds groter probleem waar CDA Deventer al jaren extra capaciteit voor vraagt van het College en zal blijven vragen. Daarbij heeft de problematiek rondom synthetische drugs en de kwetsbaarheid van het buitengebied in het bijzonder onze aandacht.
- CDA Deventer werkt met de CDA Tweede Kamer fractie aan een verbod op het recreatief gebruik van lachgas. De negatieve gevolgen van het grootschalige gebruik van de partydrug worden steeds vaker zichtbaar in de samenleving. De afgelopen tijd zijn er meerdere verkeersongevallen geweest, ziekenhuizen zien het aantal lachgaspatiënten toenemen en de maatschappelijke onrust stijgt. Op diverse plaatsen in Deventer ondervinden bewoners overlast. We moeten voorkomen dat jongeren lachgas gebruiken. Het imago van lachgas lijkt onschuldig, maar de gevaren voor de gezondheid, verkeersveiligheid en het milieu mogen niet worden onderschat. Met landelijke regels helpen we gemeenten om beter te kunnen handhaven. CDA Deventer wil vooruitlopend hierop in ieder geval de mogelijkheden verkennen om in de plaatselijke APV al paal en perk te stellen aan het gebruik van lachgas.

- CDA Deventer wil meer aandacht voor de gevaren van goederentreinen met chemische stoffen ('giftreinen'). Door het achterblijven van het vervoer over de Betuwelijn vrezen we een verdere toename van deze treinen over bestaand spoor met grote overlast en gevaren voor aan het spoor gelegen wijken in Deventer en Bathmen. Het CDA pleit voor vermindering van deze treinen door onze gemeente en wil meer aandacht voor het risico van calamiteiten met deze gevaarlijke stoffen.
- CDA Deventer wil meer aandacht voor de verkeersveiligheid van ouderen en inwoners die zich met hulpmiddelen moeten verplaatsen. We willen dat er in overleg met inwoners een prioriteitenlijst wordt opgesteld en plan van aanpak. De Bloemendalsweg bij Huize Salland is voorbeeld van een situatie die aandacht verdient.

BRUISENDE BINNENSTAD

De historische binnenstad is een van de belangrijkste visitekaartjes van onze gemeente. CDA Deventer zet de komende jaren vol in op het uitwerken van de ambities zoals verwoord in het door ons opgestelde plan Binnenstad 2.0, dat door alle andere raadsfracties is omarmd. De binnenstad ontwikkelt de komende jaren van een centrum voor winkels en horeca naar hoogwaardig verblijven, wonen, werken. De binnenstad levert daardoor een blijvend grote bijdrage aan de economische, maatschappelijke en culturele voorspoed van Deventer.

- We spannen ons in om de functie van de binnenstad te transformeren. Minder gericht op winkels, maar meer gericht op andere functies, zoals andere bedrijven (ambacht, dienstverlening, etc.) en wonen (boven, achter of in winkelpanden). We zorgen er daarmee voor dat leegstand laag blijft en dat huren van winkelpanden voor mkb-ondernemers beter betaalbaar worden.
- De binnenstad willen we meer gaan verbinden met de IJssel. We zetten in om de potentie van de Welle als boulevard aan de IJssel te versterken. Initiatieven als horeca aan het verlaagde Wellepad, het stadstrand aan de Worpsijde verder versterken en uitbouwen.
- Het bevorderen van het aanzien van de binnenstad door meer aandacht voor monumentenzorg en smaakvol gevelbeleid (onderhoud, historisch verantwoorde vernieuwing en evenwichtigheid). CDA Deventer pleit voor een Gevefonds om via subsidies investeringen in gevelrenovatie te stimuleren.
- Vergroening van de binnenstad draagt bij aan de ambities voor de binnenstad en past in de grote ambities die we als CDA Deventer hebben op het gebied van klimaatadaptatie.
- Bezoekers aan de binnenstad proberen we zoveel mogelijk te stimuleren om met openbaar vervoer te komen of te verleiden aan de buitenkant van de stad te parkeren en met slimme (goedkope) verbindingen naar de stad te brengen. Voor bewoners van de binnenstad proberen we parkeren dichtbij mogelijk te houden.
- Aanpakken van zwerfvuil en verbeteren van afvalverwijderingscapaciteit in de binnenstad ter vermindering van rommel bij flessenbakken en containers.
- Verkeer op de Brink richting de Menstraat en ook vanaf Grote Kerkhof naar Brink alleen nog voor bestemmingsverkeer toegankelijk maken.
- CDA Deventer onderkent de grote waarde die investeringen van ondernemers en vastgoedeigenaren in hun winkel of vastgoed hebben voor onze binnenstad. Daarnaast dragen ze bij aan investeringen in de publieke waarde van de binnenstad door hun jaarlijkse BIZ bijdrage. CDA Deventer vindt het belangrijk dat de gemeente volop steun biedt om deze BIZ regeling komend jaar succesvol voor vijf jaar te verlengen. Wij willen daaraan gekoppeld de gemeentelijke investeringen op eenzelfde (hoog) niveau houden als de afgelopen vier jaar en daarmee slim investeren in nauw overleg met betrokken stakeholders in de binnenstad.

VITALE DORPEN EN WIJKEN

Naast een bruisende binnenstad hecht CDA Deventer groot belang aan vitale wijk- en dorpskernen. Deze kernen zijn van essentieel belang voor de leefbaarheid van onze wijken en dorpen.

- Voor elke dorpskern dient, in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en instellingen, een toekomstplan te worden gemaakt vergelijkbaar met Binnenstad 2.0 met een concreet actieplan. De gemeente stelt hier geld voor beschikbaar en gaat ook hiervoor op zoek naar andere financiële middelen, zoals bij Provincie.
- Speciale aandacht de komende raadsperiode voor de herinrichting van de Brink in Bathmen, waar we na jaren praten nu eindelijk werk van willen maken.
- Sportvoorzieningen in dorpen op orde houden. Daarvoor zijn goede sportaccommodaties van belang. We stimuleren de plannen voor nieuwbouw in Bathmen, uitbouw in Lettele en verplaatsing in Schalkhaar. Multifunctioneel gebruik van deze gebouwen heeft daarbij onze voorkeur.
- Deventer kent een groot netwerk van wijk- en buurtcentra. Deze vervullen een belangrijke taak als sociale ontmoetingsplek. Wij Deventer met haar wijkteams vervult hier een belangrijke rol. We steunen deze sociale ontmoetingsplekken, ook de komende jaren.

STIMULEREN EN ORGANISEREN VAN EVENEMENTEN

Activiteiten en evenementen zorgen voor een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van stad en dorpen. De bewoners binnen de gemeente Deventer zijn gelukkig heel actief op het gebied van evenementen, saamhorigheidsactiviteiten, verenigingsleven en festiviteiten. CDA Deventer gaat daardoor uit van het principe 'Deventer doet, de gemeente faciliteert'.

- We zetten in op het verder stimuleren van het organiseren van (kleinere) buurt- en wijk-evenementen door een laagdrempelig vergunningsbeleid met minder papieren rompslomp.
- Het bijstaan van burgers en organisatoren door financiële, personele en administratieve ondersteuning bij de organisatie van (saamhorigheids-)activiteiten.

**ZORG VOOR
ELKAAR**

CDA

ZORG VOOR ELKAAR

In een sterke samenleving is er betrokkenheid tussen arm en rijk, jong en oud. Wij moeten het samen zien te doen. Ieder mens is belangrijk en waardevol voor de samenleving. Daarom zorgen we ervoor dat iedereen mee kan komen, ook als het even tegenzit. Juist dan zorgen we voor elkaar.

- Mensen die moeite hebben om rond te komen helpen we door middel van inzet minimaregelingen. Hierbij kijken we niet naar waar je recht op hebt, maar wat je nodig hebt om mee te kunnen doen.
- Mantelzorgers zetten zich belangeloos in voor hun naasten. Waar mogelijk ondersteunen wij de mantelzorger door voldoende respijtzorg en ondersteuning bij organisatorische en zorgtaken.
- Een goede samenwerking van organisaties binnen het sociaal domein zorgt ervoor dat diverse professionals elkaar beter kennen, meer gebruik maken van elkaars capaciteit en daarmee gezamenlijk zorgen voor de juiste hulp op de juiste plek.
- Vaak is er bij mensen met een zorgvraag sprake van een bredere behoefte. Door slim samenwerken met WMO, WLZ, participatiewet en jeugdhulp komen we tot een maat plan per gezin, met één regisseur die de lijntjes met de verschillende domeinen kort houdt.
- In Deventer vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Deventer wil een inclusieve gemeente zijn. Komende raadsperiode willen we de meest toegankelijke gemeente van NL te worden. Dit is niet een kwestie van geld maar vooral ook een mentaliteitskwestie, bewustwording is belangrijk.

BESTAANSZEKERHEID

Een betrouwbare overheid geeft mensen bestaanszekerheid. Als CDA Deventer gaan we uit van een eerste verantwoordelijkheid bij inwoners zelf, om te zorgen voor voldoende inkomen om van te kunnen leven. Mensen die dat niet op eigen kracht lukt, komen in aanmerking voor een uitkering. De Gemeente Deventer kan onze samenleving versterken door de bestaanszekerheid van inwoners met de laagste inkomens te vergroten. Die inkomens zijn nu structureel te laag, wonen is te duur en teveel kinderen groeien op in armoede. Steeds meer tijdelijke huurcontracten, een slechtere rechtspositie, alsmat stijgende huren en woonlasten maken huurders kwetsbaar. Het CDA Deventer is solidair met deze groep en om structureel een bijdrage aan bestaanszekerheid te leveren vinden we het volgende belangrijk:

- In Deventer zijn er relatief veel mensen met een bijstandsuitkering: dit vraagt om extra inspanning van de gemeente om dit om te buigen. Juist in deze tijd met veel tekorten op de arbeidsmarkt is het de moeite waard om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar (nieuwe) mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. Speciale aandacht daarbij vragen we voor de hoge jeugdwerkloosheid.
- Wij streven naar een toereikend inkomen voor alle inwoners van Deventer. Bij mogelijke hervorming van het (toeslagen)stelsel stellen we duidelijkheid, de menselijke maat en compassie voor de inwoner centraal.
- De verhoging van schulden door stapeling van gemeentelijke invordering- en incassokosten te stoppen.

JEUGD

Bij de zorg voor jeugdigen moet de belangrijkste inzet gericht zijn op vroegtijdige signalering van belemmeringen in de ontwikkeling. Door in een vroeg stadium de juiste ondersteuning te bieden kunnen grote problemen worden voorkomen. Op het moment dat er hulp nodig is vindt CDA Deventer het belangrijk dat er samenhangende hulp geboden wordt. Gezin, jeugdhulpverlening, onderwijs, welzijnswerk en vrijetijdsbesteding, op alle leefdomeneinen moet worden gewerkt aan hetzelfde doel. Hierbij staat de ondersteuningsbehoefte van het gezin centraal. Binnen de jeugdhulp focussen we op preventie en laagdrempelige hulp. Ook de komende vier jaar leggen we de focus op het versterken van het normale leven.

- Uitdagende, inclusieve speelplekken om kinderen, jongeren en volwassenen te verleiden om meer samen te bewegen en te ondernemen met elkaar.
- Op de scholen in Deventer, zowel het basis-, voortgezet als middelbaar en hoger beroepsonderwijs, zorgen we voor een goede laagdrempelige toegang tot jeugdhulp door jongerenwerkers, intern begeleiders en andere zorgprofessionals op school, met de mogelijkheid snel (specialistische) hulp te bieden waar nodig
- Specialistische bovenregionale hulp moet goed georganiseerd blijven. Juist deze (kwetsbare) kinderen mogen niet tussen de wal en schip vallen.
- De geboden hulp mag niet ineens stoppen omdat je 18 jaar wordt. Daarom moet er in het jaar dat kinderen 18 worden een duidelijk plan zijn hoe ze de toekomst als 18-plusser voor zich zien. Het sociaal domein moet zo ingericht zijn, dat zonder grote aanpassingen aan de hulpvraag kan worden voldaan.
- Meer jongerenhuisvesting om zo ook de jongeren die dat willen zelfstandig te laten wonen.

OUDEREN

De overheid stimuleert langer zelfstandig wonen en zelfredzaamheid, door te investeren in levensloopbestendige woningen. Langer thuis wonen is alleen mogelijk als voorzieningen zoals hulp bij het huishouden en verpleging aan huis goed geregeld zijn. Kleinschalige woon-zorgvoorzieningen kunnen ook een belangrijke rol spelen om hulpbehoevende ouderen in hun eigen omgeving te laten blijven wonen. Voor CDA Deventer is het hierbij van belang dat essentiële waarden als aandacht en warmte voor de oudere voorop komen te staan. Het systeem mag nooit ten koste gaan van de mens.

- Ouderen wonen langer thuis. We gaan samen met ouderen en organisaties op zoek naar oplossingen om dit thuis wonen ook op een goede manier te kunnen vormgeven. Waar thuis wonen geen optie (meer) is, bieden we passende huisvesting aan.
- Er komt meer huisvesting voor ouderen, zodat zij door kunnen stromen naar passende (zelfstandige) woonruimte. Hierbij denken we aan individuele appartementen als ook het stimuleren van gezamenlijke particuliere huisvesting (Knarrenhof).
- Ouderen lopen het risico slachtoffer te worden van verminderde capaciteit aan zorg en hulpverlening. Van de gemeente wordt gevraagd om naar creatieve oplossingen te zoeken om te waarborgen dat de kwaliteit van de zorg en hulpverlening op peil blijft.

DUURZAME ECONOMIE

CDA

DUURZAME ECONOMIE

Voor een vitale en levendige gemeente is een sterke lokale economie een basisvoorwaarde. Maar versterking van de economie kan niet los worden gezien van rentmeesterschap en de volhoudbaarheid van onze samenleving. Hoe houden we de wereld draaiend op een manier die is vol te houden? Een wereld waar we gezond ouder kunnen worden, waar voldoende veilig voedsel is voor iedereen, waarin grondstoffen niet uitgeput worden en waarin de natuur, als belangrijke basis voor ons leven, ruimte heeft. Sinds de coronacrisis is de wereld spectaculair veranderd. Zorg voor het klimaat en de biodiversiteit lijken even naar achteren geschoven, terwijl er juist meer aandacht is voor het lokale. Het is belangrijk om oog te houden voor duurzaamheid; streven naar een betere balans tussen mens, milieu, natuur en economie zodat wij de wereld beter achterlaten voor onze (klein)kinderen. Dit lukt alleen als we dit samen doen: de overheid, het bedrijfsleven en alle inwoners.

ECONOMIE EN ONDERNEMERSCHAP

Naast nieuwe bedrijven die voor extra werkgelegenheid zorgen, vraagt CDA Deventer de komende jaren vooral ook aandacht voor het invullen van alle banen. Veel ondernemers hebben op dit moment meer banen dan dat ze werkenden kunnen vinden. Voor het aantrekken van bedrijven, maar vooral ook voldoende werkenden zijn naamsbekendheid (innovatieve informatiestad, duurzame maakstad en boeiende beleefstad), goede voorzieningen, een faciliterende overheid en een sterk, innovatief mkb nodig. Kortom, een goed vestigingsklimaat waarbij voor toekomstige werknemers een bruisende binnenstad, vitale wijk- en dorpskernen en goede en betaalbare woningen een voorwaarde zijn.

- We steunen de ontwikkelingsplannen voor Stadscampus De Kien en een inspirerende omgeving om te leren, werken, wonen en recreëren. Deze binnenstedelijke ontwikkeling heeft de potentie om Deventer stevig op de kaart te zetten als innovatieve informatiestad en slimme campusstad, de economie te stimuleren door een jonge doelgroep aan werkers en bewoners aan te trekken.
- CDA Deventer vindt het belangrijk om meer aandacht te besteden aan de van oudsher belangrijke economische pijler: de sterke maakindustrie. We zijn dé stad waar mbo en hbo-ers ict kennis in vele bedrijven in de praktijk brengen. We zetten ons in voor een blijvende verankering van het mbo onderwijs in Deventer, stimuleren een actieve koppeling van studenten aan bedrijfsleven (stage- en afstudeerplekken) en dat deze waardevolle medewerkers vervolgens aan de stad worden gebonden (koppeling met de woonopgave).
- Mede door de prima samenwerking van de gemeente met bedrijfsleven en onderwijs in het Deventer Economisch Programma ontwikkelt de economie zich in Deventer bovengemiddeld. Zelfs in coronatijd kennen we een bovengemiddeld aantal starters. Maar dat betekent wel dat we behoefte hebben aan een plan hoe we de komende jaren deze nieuwe bedrijvigheid een plek gaan bieden om deze groei te verduurzamen. CDA wil zo snel mogelijk op de agenda zetten dat er zo'n plan komt: hebben we nieuwe bedrijfsterreinen nodig of kunnen we de groei opvangen door bestaande terreinen nieuw vorm te geven?
- MKB en familiebedrijven zijn het fundament waarop de Deventer economie is gebouwd. Zij zorgen voor continuïteit, duurzame relaties met medewerkers en de omgeving. Wij vragen extra aandacht voor inspanningen om het vestigingsklimaat voor deze bedrijven te versterken, zoals bijvoorbeeld door inspanningen van het Ondernemershuis. De komende jaren vragen we extra aandacht voor initiatieven die er toe bijdragen dat de grote kennis die we als kennis- en informatiestad hebben worden gebruikt om mkb ondernemers te helpen digitaliseren en innoveren.
- Het CDA is er voorstander van om bij gemeentelijke aanbestedingen waar mogelijk lokale bedrijven te betrekken.

KLIMAATADAPTATIE EN ENERGIETRANSITIE

We doen wat nodig is om de Klimaatdoelen van Parijs en Glasgow te halen. CDA Deventer verwacht van de gemeente Deventer een proportionele bijdrage aan de landelijke opgave bij de klimaataanpak. We willen de wereld namelijk goed doorgeven aan volgende generaties. De ambitie van Deventer om in 2030 energieneutraal te zijn blijkt niet haalbaar. We willen ons maximaal inspannen om energie neutraal te zijn in 2050 en streven in 2030 een reductie van tenminste 55% na. Wij willen ruimte geven aan innovatieve energiebronnen die momenteel ontwikkeld worden en er moet meer focus worden gelegd op energie besparing. De beste bijdrage aan verduurzaming is het minder gebruiken van energie en het hergebruiken van grondstoffen.

- Energie die je niet gebruikt is het meest duurzaam. CDA Deventer zet daarom vol in op isolatie van woningen en energiebesparing en ziet hier een actieve, stimulerende en adviserende rol voor de gemeente.
- We stimuleren de groei in elektrische auto's door de versnelde aanleg van elektrische laadpalen in de gemeente.
- CDA Deventer onderschrijft het belang om ons gasverbruik terug te dringen en over te stappen op andere vormen van verwarming. Uitgangspunten voor CDA bij deze transitie zijn dat de verandering zoveel mogelijk kostenneutraal is voor de inwoners en dat zij de vrijheid hebben om zelf te kiezen voor een alternatief voor gas.
- Voor het opwekken van duurzame energie zetten we in op een breed scala aan alternatieve energiebronnen. Er is veel innovatie gaande die we volop willen benutten. Als we de doelstelling van 2030 alleen met een mix van zon en wind kunnen behalen is de volgorde wat ons betreft: zon op dak en kleine windmolens, daarna zon op land, daarna hoge windmolens.
- Bij het stimuleren van inzet zonne-energie is wat CDA Deventer betreft de volgorde: eerst zonnepanelen op daken, daarna langs snelwegen en geluidswallen daarnaast, dan onbebouwde terreinen in de bebouwde omgeving, langs stads- of dorpsrand en tot slot op gronden in het buitengebied. De gemeente vervult met haar eigen panden een voorbeeldfunctie. Extra aandacht de komende raadsperiode voor panden op bedrijventerreinen, omdat daar de grootste winst te behalen is.
- De mogelijke komst van hoge windmolens leidt begrijpelijk tot veel discussie bij inwoners, vanwege de grote impact op de leefomgeving. We vinden dat als blijkt dat een hoge windmolen nodig is om de landelijke reductie in 2030 te behalen, de participatie van inwoners hierbij vanaf het begin van de discussie goed georganiseerd moet worden. Dat was de afgelopen jaren niet het geval. De gemeente moet nog vóór dat de zoekgebieden worden vastgesteld met de bevolking spreken en moet bewonersinitiatieven serieus nemen. CDA Deventer wil bij voorkeur géén hoge windmolens midden op het platteland.
- Particuliere initiatieven die een bijdrage leveren aan opwekken van duurzame energie voor eigen gebruik juichen we toe. Bijvoorbeeld kleine windmolens van 2 tot 15 meter hoog. Belemmeringen qua regelgeving zoveel mogelijk wegnemen.

- Bij wind- en zonenergie op land pleiten wij voor participatie van omwonenden, zodat ook zij ervan profiteren. Wij juichen initiatieven als Deventer Energie Coöperatie en Noaber Energie toe.
- Wij willen toegroeien naar een kringlooeconomie, waarin we grondstoffen hergebruiken in plaats van opmaken. Dat betekent dat we stappen zetten om circulair in te kopen en wij bij aanbestedingen gebruik maken van de milieukostenindicator als gunningsinstrument.
- Afval kan waardevolle grondstof zijn mits je het goed scheidt. Deventer heeft de afgelopen jaren hier sterk op ingezet door middel van afvalscheiding door de inwoners (diftar). De bewustwording die deze manier van afval scheiden met zich meebrengt bij de mensen thuis heeft mede gezorgd dat Deventer landelijk voorop loopt bij afvalscheiding en reductie restafval.

AGRARISCHE SECTOR EN VITAAAL PLATTELAND

De agrarische sector is belangrijk en kenmerkend voor onze gemeente. Agrariërs zijn dagelijks met passie bezig met het produceren van ons hoogwaardige voedsel. Daarbij hebben de boeren een zorgfunctie voor de omgeving. CDA Deventer is dan ook trots op onze agrarische familiebedrijven die passen op ons buitengebied. Wij zien enorme veranderingen op de boeren afkomen door landelijk beleid op gebied van stikstof en klimaat. Wij willen hen ondersteunen in het maken van de moeilijke keuzes waar ze voor komen te staan: blijven, verhuizen of stoppen? Het doel is om blijvers, met name jonge boeren, perspectief te bieden. Zo kunnen we samen werken aan de voedselproductie van de toekomst.

- Wij willen een wethouder vitaal platteland. Er moet een programma overstijgend plan komen waarover één wethouder regie voert. Dit plan gaat over stikstof, klimaat en water, de sociale cohesie en leefbaarheid. Hierbij willen we nauwe samenwerking binnen Salland.
- We stimuleren korte ketens met voedsel uit eigen regio, bijvoorbeeld verkoop van plaatselijke producten in de lokale supermarkt en de verkoop van producten op de boerderij zelf. Ontwikkelingen zoals stadsboerderij “De Nieuwe Heerlijkheid” hebben we ondersteund, ook vergelijkbare initiatieven, zoals “Salland boert en eet bewust” omarmen we. Dit verkleint de afstand tussen de boer en de burger.
- We willen meer erfcoaches om boeren bij te staan in de moeilijke vraagstukken die op ze afkomen met betrekking tot het voortbestaan van hun bedrijf. Wij geven daarbij ook ruimte aan andersoortige bedrijvigheid in (voormalige) agrarische bebouwing.
- CDA Deventer ondersteunt de (landelijke) plannen om boeren te belonen voor maatschappelijke diensten die ze oppakken: natuurbeheer, boerderij-educatie, energieopwekking, klimaatmaatregelen en pilotprojecten in stikstof- en CO2-emissiereductie (zoals het vastleggen van CO2 in de grond). Waar mogelijk dragen we daar als CDA Deventer ons steentje aan bij.
- Deventer beschikt over een kwalitatief hoogwaardige infrastructuur van laboratorium, diergeneeskundige, civiele en agrifood-technische diensten en industrie. Het CDA wil dit benutten voor de transitie van het platteland en voor de verbinding tussen stad en platteland.
- Initiatieven om vitaliteit en noaberschap te vergroten kunnen op subsidie rekenen.

**EEN DIENSTBARE
EN BESCHERMENDE
OVERHEID**

CDA

EEN DIENSTBARE EN BESCHERMENDE OVERHEID

De overheid is de 'dienaar en beschermer van het algemeen belang'. Niet de overheid of de markt staan voorop, maar de samenleving. Overheid en markt zijn dienstbaar aan de burger en niet andersom.

KWALITEIT DIENSTVERLENING EN AMBTENARENAPPARAAT

De burger komt vaak terecht bij de gemeente voor burgerzaken, ondersteuning, hulp of bescherming. Of het nu gaat om jeugdzorg, de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), armoedevervoorzieningen of voorzieningen als een sporthal, bibliotheek, speelplaatsen of groenvoorziening. Het CDA Deventer vindt het belangrijk dat de gemeente goed bereikbaar is, luistert naar haar bewoners en voldoende kwaliteit biedt.

- Dienstverlening en informatievoorziening aan burgers vindt steeds meer digitaal plaats. Niet iedereen kan echter meekomen met de snelheid waarin de digitalisering plaatsvindt. CDA Deventer vindt het belangrijk dat de gemeente voor iedereen bereikbaar is. Het loket en het menselijke contact op het gemeentehuis moet daarom blijven. De telefoon moet worden opgenomen door een mens en niet door een robot. Mensen moeten een afspraak kunnen maken op het stadhuis voor raad, advies en ondersteuning.
- Gemeenteambtenaren doen hun werk in een steeds complexere wereld. Het uitvoerend (ambtelijk) apparaat moet beleid omzetten in realiteit. Wij weten dat het in de politiek altijd mode is geweest om de ambtenaar als kostenpost te zien. Het CDA Deventer kiest ervoor om de ambtenaar meer als een essentieel onderdeel te zien om de grote uitdagingen waarvoor we ons de komende jaren zien gesteld uitgevoerd te krijgen. (Her-)waardering van de ambtenaar is noodzakelijk. Een effectief en efficiënt ambtelijk apparaat is niet gratis. Het CDA Deventer vraagt daarom ook aandacht voor de ambtenaar in termen van kwaliteit, deskundigheid en loyaliteit maar ook voor de bijbehorende erkenning, waardering en beloning.

PARTICIPATIE

Het CDA Deventer stimuleert iedereen die dat kan, verantwoordelijkheid te nemen voor, en actief bij te dragen aan zijn of haar eigen leven en omgeving.

- In de aanloop naar ingrijpende beslissingen voor de leefomgeving van inwoners, dient de gemeente hen tijdig en serieus te betrekken. Dat betekent dat de gemeente inwoners vóór het maken van plannen betreft en vooraf duidelijk is over de invloed die ze kunnen uitoefenen. Zijn de inwoners adviseur aan het begin of aan het eind, zijn ze medebeslisser, samenwerkingspartner of mogen zij zelf het besluit nemen? Bij elke situatie hoort een andere houding van de gemeente. Wanneer inwoners zich verenigen en een initiatief nemen moet de gemeente hen bijvoorbeeld faciliteren. Het CDA wil dat inwoners zo veel mogelijk invloed krijgen, passend bij de situatie. Ook wil het CDA dat Deventer aan de slag gaat met nieuwe vormen van vergaande participatie (burgerbegroting, right to challenge).
- CDA Deventer stimuleert lokale structuren en bewonersnetwerken in de vorm van wijk- en dorpsraden, wijkmanagers en vergelijkbare lokale belangengroepen. Dit bevordert het maatschappelijk middenveld en de inwoners krijgen meer zeggenschap en invloed vanwege deze georganiseerde verbanden. De gemeente moet deze structuren ondersteunen door middel van wijkmanagers en lokale subsidies en krijgt zo een betere gestroomlijnde terugkoppeling van de wensen en behoeften van haar inwoners uit zowel de binnen- als de buitengebieden.

- CDA Deventer pleit voor de instandhouding van de huis-aan-huis-bladen als Het Deventer Nieuws, StedenDriehoek, De Bathmense Krant, etc. Deze bladen zien wij als een belangrijke informatiedrager naast digitale en mondelinge informatie. Als deze bladen additionele steun nodig hebben, dient de gemeente daarin te voorzien zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid en vrijheid van de redacties.
- De kracht van CDA Deventer is dat zij lokaal is geworteld en van daaruit goede contacten heeft met zowel CDA-collega's in de Provincie als in de Tweede Kamer, als in Europa. Op die manier kunnen wij meer politieke invloed uitoefenen, diensten en bescherming vragen ten bate van de gemeente Deventer en haar inwoners. Immers, niet alles is op gemeentelijk niveau op te lossen.

BESCHERMING

Een rechtvaardige overheid biedt burgers (rechts-) bescherming en daardoor de garantie van veiligheid, vrijheid en gelijkwaardigheid. Zonder gerechtigheid kan de samenleving niet functioneren. De toeslagenaffaire heeft aangetoond dat ook onze rechtsstaat niet onfeilbaar is. Het CDA is hier altijd fel op geweest. Ook binnen de gemeente Deventer moeten we scherp blijven: krijgt iedereen binnen onze gemeente de juiste bescherming en vallen er geen mensen tussen wal en schip? CDA Deventer is hier alert op en toegankelijk voor signalen vanuit onze gemeente die om aandacht vragen op dit gebied.

GEZONDE GEMEENTEFINANCIËN

De Gemeente Deventer is financieel gezond, mede dankzij de kritische benadering van CDA Deventer. Daarin onderscheidt Deventer zich op dit moment van andere gemeenten. Een prima uitgangssituatie voor een nieuw College, maar geen reden om geld nu overal maar aan uit te geven.

- Ook voor de gemeentelijke financiën geldt de menselijke maat. De gemeente staat in dienst van de gemeenschap en zo moet er ook met geld worden omgegaan.
- Omdat de gemeente de afgelopen jaren een degelijk financieel beleid heeft gevoerd, staan we er financieel goed voor. Voor CDA Deventer betekent dit dat we vanaf 2023 kiezen voor het verlagen van de ozb voor zowel huiseigenaren als mkb- en landbouwbedrijven.

CDA Deventer kiest vanaf 2023 voor het verlagen van de ozb.

ZOEK HIER DE KANDIDAAT UIT JOUW OMGEVING!

CDA DEVENTER

1 TEUNI SCHOLTHOF
BATHMEN

6 NIELS KONING
DEVENTER (DE WORP)

2 MARCEL EVERS
DEVENTER (ZANDWEERD)

7 RON OOSTERWIJK
LETTELE

3 ELSKE VAN DER MIK
SCHALKHAAR

8 KARST VAARTJES
DEVENTER (DE VIJFHOEK)

4 AD VAN DER LINDE
BATHMEN (ZUIDLOO)

9 ALLARD ANDELA
BATHMEN

**5 SANNEKE MOLENAAR-
BRAAKSMA**
DIEPENVEEN

10 NICOLE RAVE
DEVENTER (BINNENSTAD)

VERTROUWD

EN VERNIEUWEND